

Breda, stad met onbeperkte mogelijkheden

Naar een Bredase toegankelijke samenleving

Periode 2017 - 2018

'Bredase Agenda Toegankelijkheid'

Breda, stad met onbeperkte mogelijkheden

Naar een Bredase toegankelijke samenleving

Periode 2017 - 2018

'Bredase Agenda Toegankelijkheid'

Inleiding

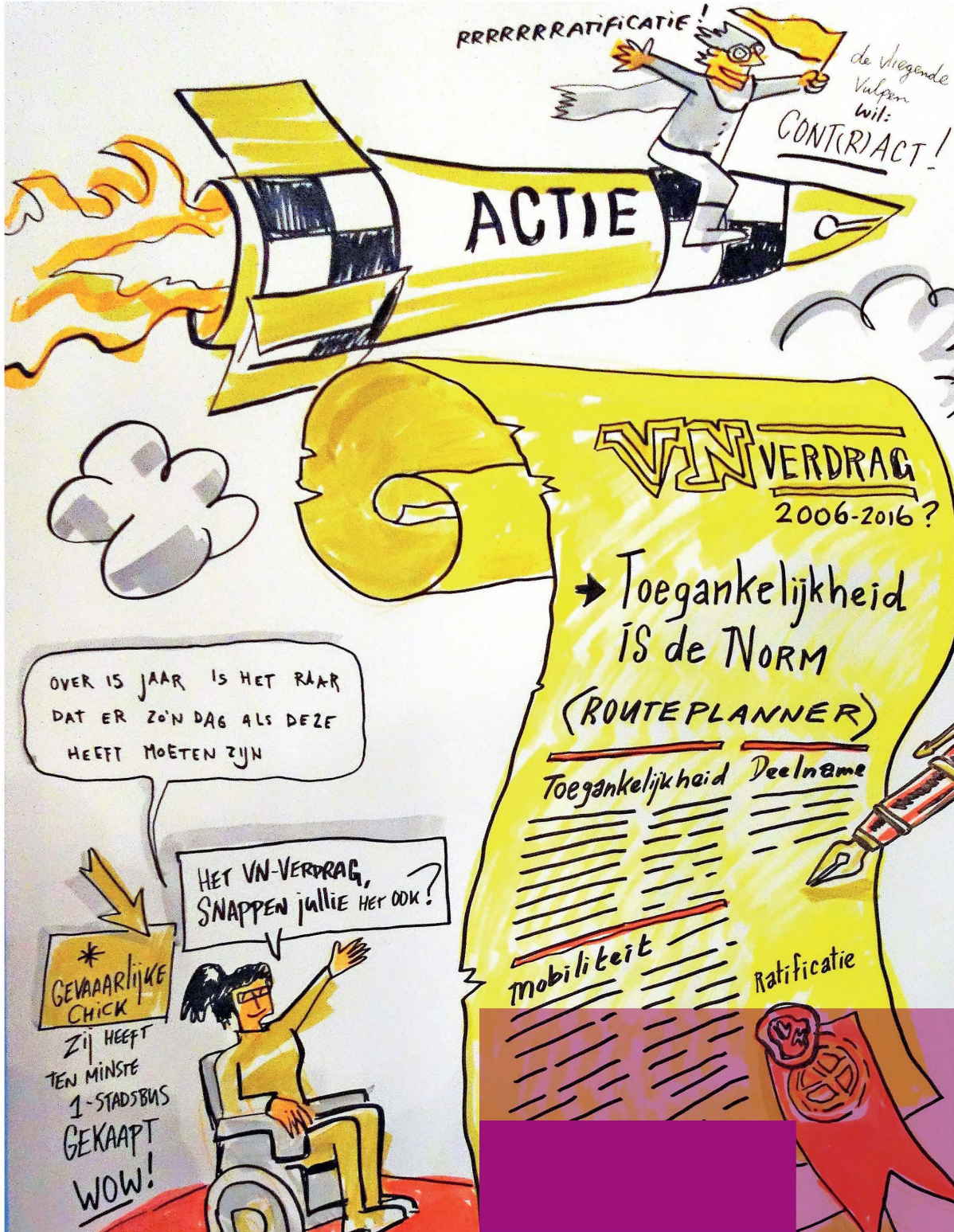

Voor u ligt een voorstel voor een Bredase 'lokale agenda toegankelijkheid'. Dit voorstel is geschreven door een kerngroep bestaande uit het Bredaas Centrum Gehandicaptenbeleid (BCG), de stichting Zet¹, het Platform 'Breda voor iedereen, gastvrij en toegankelijk'² (hierna Platform) en de Gemeente Breda. Deze kerngroep heeft met raadpleging van diverse andere partners, de acties beschreven en deze agenda opgesteld. Dit document is daarmee zeker geen (ambtelijke) beleidsnotitie, maar een gezamenlijk voorstel van samenwerkende partners. Het bevat een overzicht van voorgenomen activiteiten die een wezenlijke bijdrage leveren aan een meer toegankelijker Breda.

De opgenomen activiteiten en acties zijn gebaseerd op hetgeen we hebben opgehaald tijdens het startsymposium 'Bredase agenda toegankelijkheid' van 2 december 2016 en zijn aangevuld met onderdelen en aspecten die in gesprekken met diverse stakeholders en (ervarings-)deskundigen naar voren zijn gekomen. De acties zijn nader uitgewerkt in overleg en samenwerking met deze personen en hun organisaties. Ze worden waar mogelijk beleidsmatig ingekaderd.

Deze 'lokale agenda toegankelijkheid' richt zich in de eerste plaats op fysieke toegankelijkheid van de samenleving voor mensen met een functiebeperking. Hiermee wordt een eerste stap gezet in de lokale uitwerking van het 'VN verdrag voor rechten van mensen met een beperking'. Uitwerking op andere onderdelen die bijdragen aan een meer inclusieve samenleving zullen in de loop van 2017 en 2018 opgestart worden.

-
- 1 Zet adviseert overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties op het gebied van leefbaarheid, participatie, toegankelijkheid en zelfredzaamheid.
 - 2 Dit Platform is geïnitieerd door het Toeristisch Fonds Breda.
Zie verder <http://bredavooriedereen.nl/>

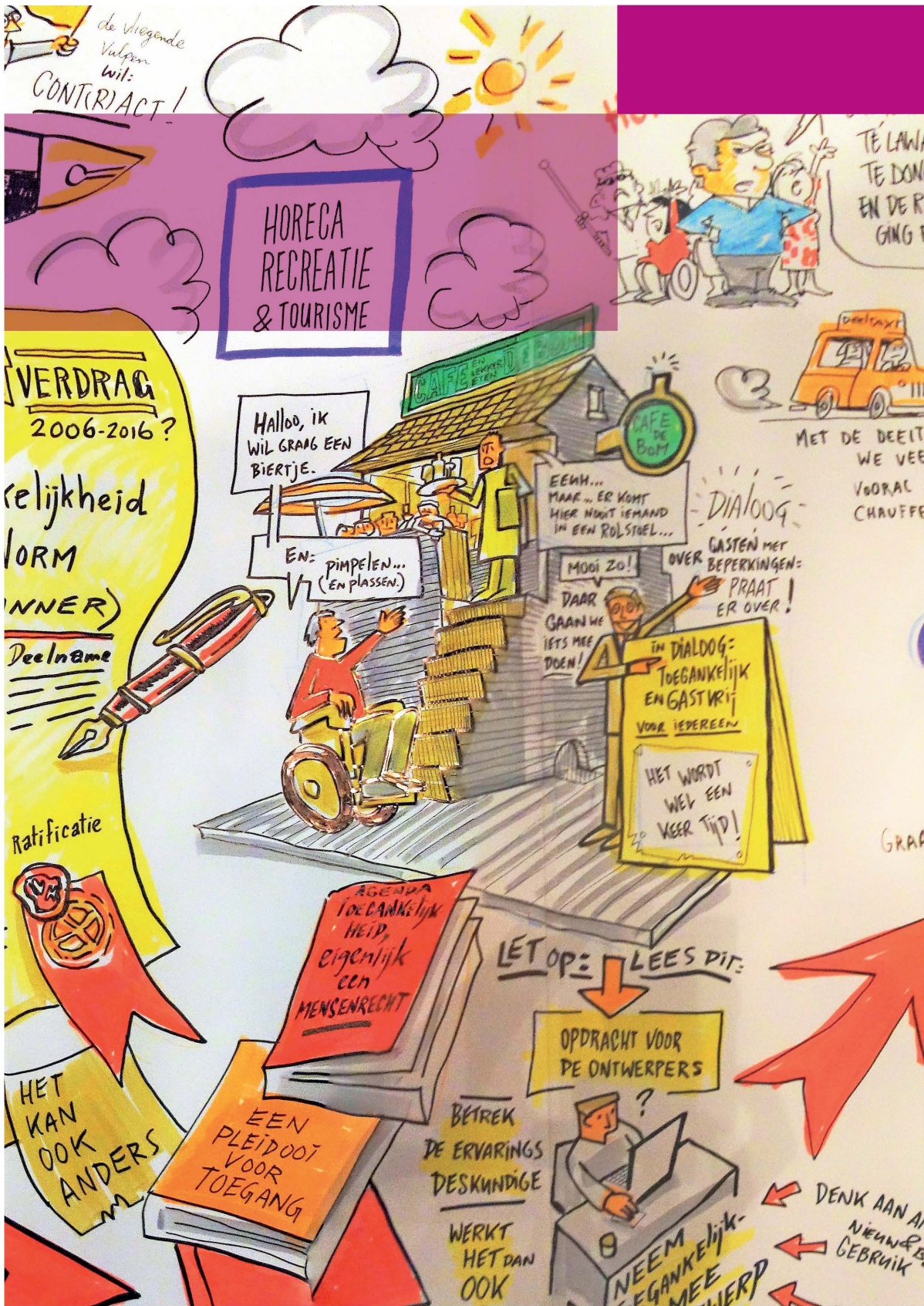
Aanleiding

Ratificering VN-verdrag door Nederlandse overheid

Per juli 2016 is de ratificering van het 'VN verdrag voor rechten van mensen met een beperking' (verder VN verdrag) door de Nederlandse regering van kracht. Ratificering van dit verdrag, de door het parlement aangenomen wetgeving in dit verband en de later ingevoerde Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) betekenen dat ook de Gemeente Breda invulling moet geven aan inclusief beleid op alle terreinen. Uiteindelijk doel is een samenleving waarin mensen met een handicap dezelfde kansen en mogelijkheden hebben. Gelijke kansen voor iedereen is een mensenrecht. Hiervoor is een toegankelijke samenleving nodig, waarbij toegankelijkheid zeer breed wordt gezien en zowel digitaal als fysiek en mentaal. Onder 'mensen met een beperking' worden mensen met fysieke, intellectuele(verstandelijke), zintuiglijke en psychische beperkingen verstaan. We kunnen daar andere categorieën aan toevoegen zoals laaggeletterden en beginnend dementerenden.

Begroting Gemeente Breda

Naast de verplichtingen die het VN verdrag met zich meebrengen, heeft de Gemeente Breda al jaren aandacht voor een inclusieve samenleving. Het verdrag en de verplichtingen die door Nederland in dit verband zijn vastgelegd voor toegankelijkheid, zorg, arbeid, informatievoorziening etc. moeten hier een stevige impuls aan geven, met name ook aan de bewustwording binnen alle geledingen van onze samenleving. In de begroting van de Gemeente Breda voor het jaar 2017 is al opgenomen dat de gemeente zich gaat inspannen voor een digitaal en fysiek toegankelijk Breda. Tijdens de begrotingsbehandeling is middels een motie ook aandacht gevraagd voor een extra inspanning van het College. Er is (zoals het Verdrag dit ook bedoelt) aangekondigd dit te gaan doen samen met belangenorganisaties van mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking. Deze organisaties geven aan waar inwoners met een beperking in het gewone leven tegenaan lopen. Zij denken mee over oplossingen. In de begroting 2017 is deze aanpak nog 'Agenda 22' genoemd. Inmiddels beseffen we dat het VN verdrag breder is dan de 22 regels van deze agenda. We pakken het dan ook graag gefaseerd aan en beginnen met deze 'lokale agenda toegankelijkheid'; gericht op bewustwording en de fysieke toegankelijkheid van Breda.

Uitgangspunten

Bij het opstellen van een aanpak die gericht is op het creëren van gelijke kansen en mogelijkheden voor alle bewoners, inclusief mensen met beperkingen, dient van begin af aan rekening gehouden te worden met minimaal de volgende vier uitgangspunten:

Ten eerste is het cruciaal bewustzijn te creëren. Zolang allerlei partijen niet bewust zijn dat aandacht voor dit thema noodzakelijk is, zal het moeilijk zijn daadwerkelijk iets te bereiken. Er moet constant gewerkt worden aan commitment; stads breed, organisatie breed en ook bestuurlijk. Toegankelijkheid is geen onderwerp op zich. Op elk beleidsterrein moet er rekening mee gehouden worden dat toegankelijkheid ook vanuit de eigen middelen gefinancierd dient te worden. Om dit voor elkaar te krijgen is het uiterst belangrijk dat op elk beleidsterrein – dus ook bij betrokken bestuurders en medewerkers - bewustzijn gecreëerd wordt. Ook zal rond te realiseren doelen rekening gehouden moeten worden met beschikbaarstelling van (ambtelijke) capaciteit. Om het inclusieve karakter van toegankelijkheid gestalte te geven, zullen gemeentelijke afdelingen bij realisering van onder hun beleidsverantwoordelijkheid vallende acties rekening moeten houden met inzet van uren en middelen. Bewustzijn betreft niet alleen de gemeentelijke organisatie. Ook maatschappelijke organisaties, ondernemers en onderwijsinstellingen hebben hierin een taak. In het verlengde van dit plan van aanpak geldt dit in het bijzonder voor de partners van het Platform en ondernemers in retail, toerisme en horeca die hieraan verbonden zijn.

Ten tweede is het van belang dat samenwerking met de belanghebbenden en hun organisaties wordt aangegaan. Vooral in de beginfase zal in frequent overleg met deze organisaties geïnvesteerd moeten worden. Zij zijn belangrijke participanten in de tot standkoming en uitwerking van de plannen.

Er zal niet alleen moeten worden gekeken naar het feit dat aanpassingen soms (veel) geld kosten, maar het is belangrijk om naar creatieve oplossingen te zoeken. Initiatieven richting overheid, instellingen en ondernemers lijken vaak beter aan te slaan wanneer deze komen vanuit ervaringsdeskundigen zelf, vooral als het ook met een positieve benadering gebeurt.

Ten derde is het belangrijk te beseffen dat het een lang, misschien wel een voortdurend proces is. Voor realisering van alle bepalingen binnen het VN-verdrag is een jarenlange inzet benodigd. Ook op het gebied van toegankelijkheid zal het stapje voor stapje gaan en veel partijen zijn hiervoor nodig. Het is van belang dit in gedachte te houden en acties te faseren maar ook dat er realistische doelen gesteld worden. Natuurlijk draagt het delen van successen bij aan het vasthouden van de energie om de komende jaren door te gaan. Dit moet dan ook nadrukkelijk aandacht krijgen.

Ten vierde is het belangrijk een gevoel van urgentie te creëren. Het onderwerp zal dus binnen de ambtelijke organisatie, bij college en raad hoog op de agenda moeten staan. Maar natuurlijk ook bij partners, ondernemers en instellingen die er mee aan de slag moeten gaan. Pas dan kan er wezenlijk iets bereikt worden.

Projecten in 2016

In 2016 zijn, vooruitlopend op deze lokale agenda, al enkele projectactiviteiten gestart: Ten eerste wordt bij de ontwikkeling van de nieuwe website van de Gemeente Breda aangesloten bij de uitgangspunten zoals genoemd in de motie die hierover is aangenomen bij de Voorjaarsnota 2016. In het verlengde hiervan is een verbeterplan opgesteld om alle aan de gemeente gelieerde websites en apps ook toegankelijk te maken. Daarnaast hebben we mee gedongen naar de Access City Award om Breda voor iedereen ook fysiek zo toegankelijk mogelijk te maken. Helaas is die Award niet gewonnen, maar het proces heeft positieve energie losgemaakt. Niet in de minste plaats door de betrokkenheid van lokale partners en de initiatiefnemer het platform 'Breda voor iedereen, gastvrij en toegankelijk'. Deelname aan de Access City Award heeft dus al een spin-off in gang gezet.

Tijdens de Week van de Toegankelijkheid heeft het Bredaas Centrum Gehandicaptenbeleid een 'drempelactie' uitgevoerd, door bij een vijftal ondernemers in de binnenstad een zogenaamde drempelhulp aan te leggen. Deze activiteit is gefinancierd door ING en de Gemeente Breda.

Ook is tijdens deze week in het kader van toegankelijk openbaar vervoer een campagne gestart met als titel 'Bredase buurten in de bus'. Op drie dagen hebben ruim 70 ouderen uit verschillende wijken kennis kunnen maken met het vernieuwde openbaar vervoer, de OV-chipkaart en het nieuwe NS station. Deze campagne is gefinancierd door de Regio West-Brabant.

Daarnaast heeft het Platform enkele initiatieven gestart zoals het realiseren van meer toegankelijke hotelaccommodaties, toegankelijke voorzieningen in en rond natuurgebieden, toegankelijker maken van evenementen voor mensen met beperkingen en het werven van 1000 ondernemers en instellingen als ambassadeur van hun projecten.

Startsymposium

Op 2 december 2016 heeft een startsymposium plaatsgevonden waaraan zo'n 70 mensen hebben deelgenomen waaronder een vijftiental uit de doelgroep 'mensen met een fysieke beperking'. Het symposium kende meerdere doelstellingen. Als eerste en belangrijkste noemen we het op gang brengen van bewustwording. Door middel van gesprekken tussen mensen uit de doelgroep, maatschappelijke partners en beleidsmakers leren we van elkaar en krijgen we inzicht in de eisen die gesteld worden aan een toegankelijke samenleving. Hierbij is gefocust op de toegankelijkheid voor fysiek beperkten en is ingezoomd op de onderwerpen:

- Publieke gebouwen en accommodaties;
- Horeca, recreatie en toerisme;
- Openbare ruimte;
- Toegankelijkheid van informatie;
- Mobiliteit;
- Activiteiten: sport, evenementen en vrijetijdsbesteding.

Ten tweede hebben we tijdens dit symposium ideeën opgehaald voor het vullen van de lokale agenda toegankelijkheid. Deze ideeën waren soms al heel concreet (plaatsen openbare toiletten), andere vragen meer onderzoek en voorbereiding (training van personeel in retail en horeca). De ideeën worden hierna in een actieprogramma uitgewerkt. Net als het startsymposium richten deze acties zich op toegankelijkheid voor mensen met een fysieke beperking. Aandacht voor mensen met een verstandelijke beperking, licht psychiatrische aandoeningen en laaggeletterden zal later in deze projectperiode aan bod komen. Tevens zal in een later stadium de aandacht voor toegankelijkheid van onderwijs en arbeid aan bod komen.

Hoe verder

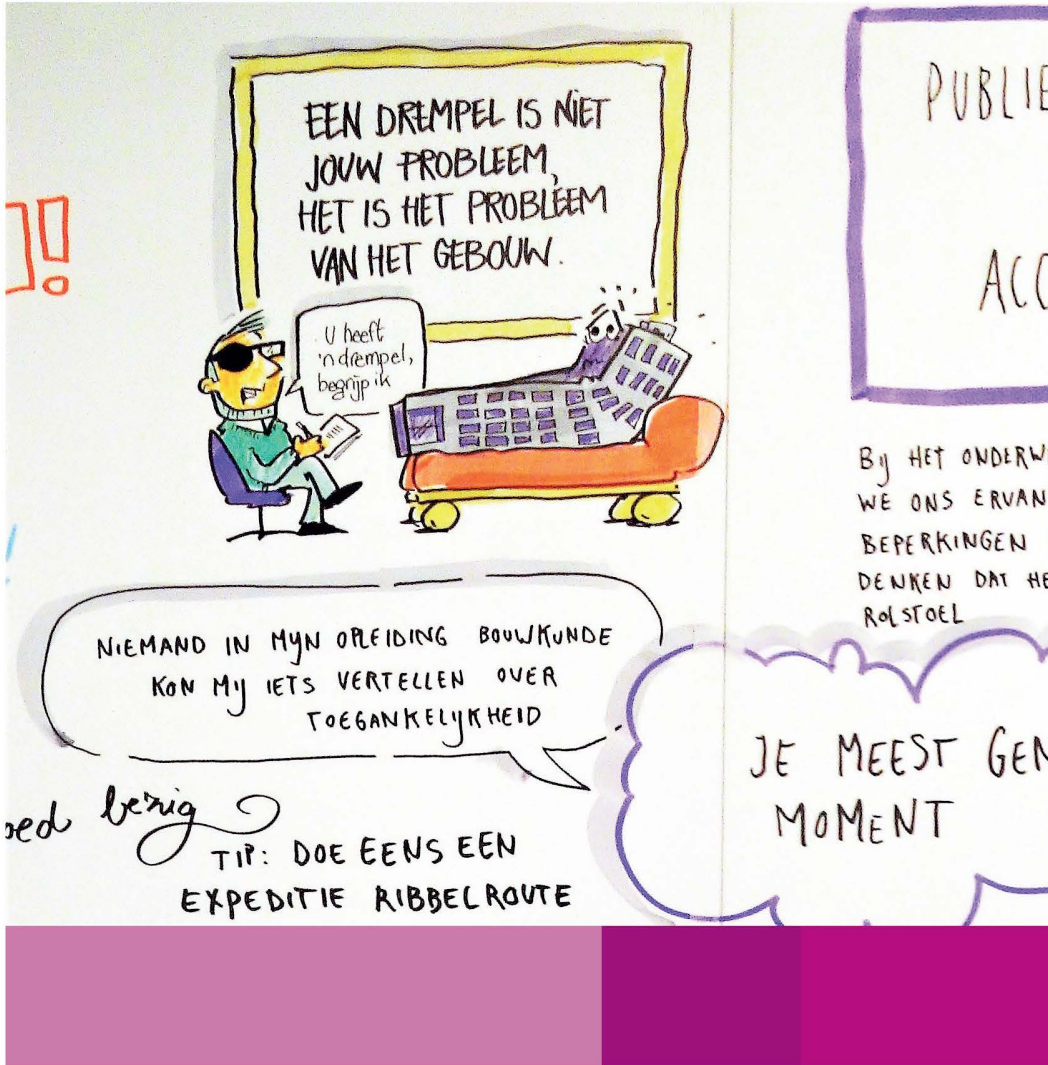
Agenda

In het actieprogramma (onze agenda) zijn activiteiten opgenomen voor de jaren 2017 en 2018.

Binnen de uitrol van het beleidskader 'Breda Doet' gaat aandacht uit naar inclusie en toegankelijkheid. Dat betekent dat binnen de diverse tafels aan dit onderwerp aandacht wordt geschonken. Onze plannen zijn echter veel breder dan het sociaal domein, ze bestrijken de hele samenleving, waarbij de accenten liggen bij de fysieke en economische domeinen. Toch willen wij nadrukkelijk aansluiten bij het sociaal domein.

De tafel 'Zorg voor Elkaar Breda' kent een sub-tafel 'Inclusie'. Deze tafel kan een rol spelen in het voortdurend vestigen van de aandacht op inclusie en toegankelijkheid in het sociaal domein, maar ook daarbuiten. Wij willen onze plannen inbrengen op deze sub-tafel en samen met de partners afspraken maken over de realisatie.

In de projectperiode zullen (naast de vrijwilligers van BCG) ook individuele, betrokken en enthousiaste ervaringsdeskundigen, belangenorganisaties voor mensen met een verstandelijke en psychiatrische beperking, als ook het Ouderenoverleg Breda als belangenbehartiger van de Bredase ouderen nog meer bij de aanpak betrokken worden. Deze mensen en organisaties zullen gevraagd worden een ambassadeursfunctie voor 'Breda, stad met onbeperkte mogelijkheden' te vervullen. Naast het uitdragen van de boodschap (bewustwording) zullen zij zeker een 'luis in vele pelzen' mogen zijn.

Actieprogramma:

1. Het schouwen van gebouwen en openbare ruimte

Hieronder wordt verstaan het beoordelen van gebouwen op fysieke toegankelijkheid voor mensen met beperkingen. Het gaat daarbij om de volgende aspecten:

a. Bereikbaarheid	Kan ik bij het gebouw komen?
b. Toegankelijkheid	Kan ik het gebouw of de ruimte binnen komen?
c. Bruikbaarheid	Kan ik de ruimte of de voorziening ook gebruiken?
d. Veiligheid	Kan ik in geval van nood ook veilig en snel buiten komen?
e. Informatievoorziening	Is er informatie over de aanwezige voorzieningen beschikbaar?
Is de informatie voor iedereen beschikbaar?

Het blijft echter niet bij de beoordeling van het gebouw. Er kan tevens een (bouwkundig) advies gegeven worden. Dit advies is gebaseerd op het Internationaal Toegankelijkheids Symbool (ITS). Het gebouw kan, nadat de adviezen zijn uitgevoerd, het ITS symbool aanvragen. Het ITS is sterk gericht op toegankelijkheid van mensen die een rolstoel moeten gebruiken. Daarom gaan wij in de schouwen ook aandacht besteden aan toegankelijkheid voor mensen met een andere functiebeperking. Dat zijn bijvoorbeeld slechthorenden, slechtzienden en mensen met een functiebeperking vanwege een chronische ziekte. Voor alle gebouwen, hun eigenaren, exploitanten en beheerders geldt dat het laten uitvoeren van een schouw ook de verplichting inhoudt om iets met de resultaten te doen. Volgens de AMvB moeten zij namelijk eenvoudige maatregelen (investeringen) om de toegankelijkheid te vergroten direct uitvoeren en grote maatregelen bij eerstvolgende gelegenheid realiseren.

De schouwen zullen plaats vinden bij:

- Gemeentelijke gebouwen, waaronder kantoren, sportaccommodaties, musea en theaters;
- Bedrijven en ondernemers in de binnenstad (Speciale aandacht voor bedrijven die een functie vervullen voor de doelgroep (opticiens, audiciens, apotheken, etc.);
- Bedrijven en instellingen in sector recreatie/toerisme;
- Culturele gebouwen (voor zover niet gemeentelijke) zoals bioscopen en theaters;
- Sportaccommodaties, niet in het bezit van de gemeente;
- Parkeergarages,
- (Eerstelijns) zorg (huisartsen, tandartsen (fysio)therapeuten);

Voor aanvang van dit actiepunt zal een verdeling en prioritering worden opgesteld. Bij het schouwen van gebouwen zal nadrukkelijk aandacht worden geschonken aan de toegankelijkheid van monumenten en erfgoed met een publieke functie. We zijn ons terdege bewust dat deze gebouwen een bijzondere categorie vormen met specifieke aandachtspunten, met name rond bouwkundig advies. In voorkomend geval zullen ter zake deskundigen ingeschakeld worden.

Met betrekking tot onderwijsgebouwen wordt voorgesteld om pas met het onderwijsveld in gesprek te gaan nadat de eerste resultaten van schouwen van (gemeentelijke) gebouwen beschikbaar zijn (planning eind 2017 / begin 2018). Op dat moment kunnen dan concrete voorbeelden voorgelegd worden, waarmee interesse en enthousiasme gekweekt kunnen worden. Hetzelfde voornemen bestaat voor gebouwen in de gezondheidszorg.

Daarnaast worden gedurende de projectperiode 10 schouwen van de openbare ruimte voorzien. Hierbij worden wijken c.q. delen van wijken beoordeeld op diverse toegankelijk-

heidsaspecten en wordt aangesloten bij reeds bestaande praktijk. En nadrukkelijk ook met aandacht voor kinderen met een beperking, in het kader van Breda als 'kindvriendelijke stad'. Analoog aan deze schouwen zal, in samenwerking met Staatsbosbeheer, Landstad de Baronie en provincie Noord-Brabant, aandacht geschonken worden aan de toegankelijkheid van natuurgebieden, zoals Baroniepoorten.

De resultaten van de schouwen en de vervolgarties zullen worden opgenomen in de database en website 'Gewoonweg.nl' die voor iedereen (openbaar) toegankelijk wordt. Hierop wordt een Breda pagina met info over de toegankelijke stad Breda ingericht, met filter naar alle Bredase data. Deze gegevens zullen ook gekoppeld worden aan de website van Booking Brabant, waarin het Toeristisch Fonds participeert. Hiermee wordt de informatie over de fysieke toegankelijkheid van de Bredase samenleving ontsloten en de informatievoorziening verder geoptimaliseerd.

Kosten

De kosten worden geraamd op gemiddeld € 450 per schouw. Dit betreft de inzet van ervaringsdeskundigen en hun begeleiding, de technische analyse, de registratie in en het actualiseren van de database. Dit bedrag is exclusief een professioneel (bouwkundig) adviesrapport. Totaal wordt voor de resterende periode van 2017 en geheel 2018 een bedrag van € 100.000 begroot. Hiermee kunnen 200 gebouwen en 10 gebieden geschouwd worden. Voor de bouwkundige adviezen wordt een bijdrage van € 350 van de eigenaar / exploitant van het gebouw gevraagd. Deze worden als inkomsten geboekt, maar kunnen verrekend worden met een eventuele bijdrage voor de financiering van concrete aanpassingen uit het Toegankelijkheidsfonds (zie onder 2). Ambtelijke kosten zouden uit de reguliere bedrijfsvoering gedekt moeten worden.

De aandacht voor de toegankelijkheid van natuurgebieden wordt mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van de provincie Noord-Brabant.

2. Toegankelijkheidsfonds

Als impuls voor het verrichten van aanpassingen aan geschouwde niet gemeentelijke gebouwen en de directe omgeving zoals een voorplein, richten we voor de (mede) financiering van kleine aanpassingen een fonds in. Deze bijdrage is bescheiden en bedoeld als impuls om eigenaren van gebouwen aan te zetten om aanpassingen te realiseren. Als de eigenaar van een gebouw in het verlengde van een schouw en een bouwkundig advies daadwerkelijk gaat investeren in noodzakelijke aanpassingen, kan deze een bijdrage uit dit fonds krijgen. Het is zeker niet de bedoeling dat de investering hier volledig uit bekostigd wordt. De criteria om in aanmerking voor een bijdrage uit dit fonds te komen zijn de volgende:

1. Een bijdrage kan worden aangevraagd door de eigenaar en of exploitant van een onroerende zaak die:
 - Een publieke functie heeft;
 - Waarvoor in het kader van een schouw (zie punt 1) een (bouwkundig) advies is gegeven;
 - Waarbij de eigenaar en of exploitant zelf naar vermogen de kosten van de (bouwkundige) aanpassingen draagt.
2. De kosten die in aanmerking komen voor een bijdrage zijn de volgende:
 - De kosten voor het bouwkundig advies als onderdeel van de schouw;
 - De kosten voor investeringen in de onroerende zaak die direct bijdragen aan het verbeteren van de toegankelijkheid of het gebruik ervan door mensen met een beperking (bijvoorbeeld een automatische deur opener, of een mindervalide toilet);
 - De kosten voor investeringen in roerende zaken (bijvoorbeeld een verplaatsbare oprijdplaat).
3. De bijdrage is gemaximeerd op:
 - Maximaal de helft van de kosten wanneer die gemaakt worden wanneer de onroerende zaak een 'not for profit' functie heeft;
 - Maximaal vijftienvijftig procent van de kosten wanneer de onroerende zaak een 'profit' functie heeft;
 - Maximaal € 5.000 per aanvraag / per onroerende zaak.

³ Voor gemeentelijke accommodaties zal een aparte regeling worden opgesteld, waarbij gebruik gemaakt wordt van de inzet van ervaringsdeskundigen, zonder dat deze ten laste komt van de projectbegroting.

Daar waar deze criteria niet voorzien, of maatwerk wenselijk is, zal dit aan het college (de daartoe gemachtigde ambtenaar) ter beoordeling worden voorgelegd. Het fonds en de uitvoering komt in beheer bij het BCG. Het aanvragen van de bijdrage zal eenvoudig zijn. Verantwoording van de inzet van de investering wordt zeker gevraagd, maar zal ook simpel zijn. De verantwoording van de inzet van het fonds door het BCG zal vergezeld moeten worden van een goedkeurende accountantsverklaring.

Kosten

Voor dit toegankelijkheidsfonds wordt jaarlijks een bedrag van maximaal € 100.000 beschikbaar gesteld. Dit is inclusief de jaarlijkse beheers- en uitvoeringskosten à € 7.500 en een bijdrage in de bouwkundige adviezen wanneer een eigenaar/exploitant over gaat tot daadwerkelijke investeringen. Totaal wordt voor de projectperiode dus € 200.000 begroot.

3. Informatiepunt voor ondernemers

Er wordt een informatiepunt voor ondernemers en instellingen ingericht. Hier kunnen deze partijen terecht met vragen over het verbeteren van hun toegankelijkheid. De (digitale) ingang wordt gekoppeld aan de website van het Platform. De backoffice wordt door het BCG ingevuld in de rol van coördinator/verwijzer naar partners als MEE West-Brabant, Zet,

Koninklijke Visio en andere gespecialiseerde deskundigen. Bij het informatiepunt kunnen ook trainingen en cursussen worden aangevraagd (zie verder). Het informatiepunt heeft tevens de centrale rol in diverse communicatie- en publiciteitscampagnes. Hierbij wordt nadrukkelijk samengewerkt met het Ondernemersfonds, Stappen en Shoppen, het Toeristisch fonds en de stichting Maatschappelijk Betrokken Ondernemers Breda.

Kosten

Voor het opzetten en beheren van het aan de website gekoppelde informatiepunt en de communicatiecampagnes wordt voor de projectperiode een bedrag van € 25.000 in de begroting opgenomen

4. Trainingen / cursussen

Er is een nadrukkelijke wens uitgesproken om aandacht te schenken aan bewustwording bij en inhoudelijke kennis van diverse doelgroepen. Daarom worden er cursussen en trainingen ontwikkeld voor:

- Personeel in de horeca;
- Retail;
- Dienstensector, waaronder openbaar vervoer, taxi en deeltaxi;
- Partners in het 'sociale domein' (met name Zorg voor elkaar Breda en partners Wijktafels);
- De ambtelijke organisatie.

Naast bewustwording en inhoudelijke kennis zal expliciet aandacht worden besteed aan het onderwerp 'bejegening'.

Er wordt uitgegaan van bestaand aanbod. Daar waar dat niet aanwezig is of niet voldoet zal nieuw aanbod ontwikkeld worden. Het aanbod zal naast een algemeen gedeelte, gedifferentieerd zijn naar doelgroep en thema. Partners die hierin een rol (willen) spelen zijn onder andere BCG, Zet, NHTV, de Zonnebloem, het Platform en binnen de gemeentelijke organisatie het opleidingsprogramma Your Goals.

Kosten

Voor de ontwikkeling en het geven van de trainingen voor diverse doelgroepen wordt een bedrag van € 25.000 begroot. Dit is inclusief de kosten voor de inhoudelijke bijdrage van eerder genoemde partners. Hiermee kunnen zo'n dertigtal trainingen worden gegeven, waarvan acht binnen de gemeentelijke organisatie. De uitvoeringskosten voor de trainingen binnen de gemeentelijke organisatie kunnen uit het opleidingsbudget van de Gemeente Breda gedekt worden.

5. Toegankelijkheid van informatie

In de projectperiode zal een pilot gestart worden met het 'schouwen' van digitale informatie-dragers. Op basis van nieuwe inzichten zullen bestaande checklists geactualiseerd worden. Aan de hand van deze checklists zullen in de pilot periode zo'n 25 websites en apps onderzocht worden. We richten ons op websites van organisaties die in Breda een openbare functie hebben. Deze zijn niet per definitie gelieerd aan de Gemeente Breda. Te denken valt aan websites van bedrijven en organisaties in de sectoren recreatie, toerisme, horeca, zorg en dienstverlening, maar ook op de voor de doelgroep relevante websites in de retail. Tijdens deze pilot zal nadrukkelijk ook aandacht zijn voor toegankelijkheid van informatie voor laaggeletterden. Hierbij zal aangesloten worden bij de acties die al voor deze doelgroep worden ondernomen. De bevindingen van de pilot zullen we gebruiken voor (algemene) aanbevelingen aan overige eigenaren van digitale informatie. Deze pilot wordt nadrukkelijk gekoppeld aan het verbeterplan voor de aan de gemeente gelieerde websites en apps.

Naast deze pilot hebben we aandacht voor informatievoorzieningen speciaal gericht op het thema toegankelijkheid van de samenleving. Zet is in gesprek met 'Ongehindert' over mogelijkheden voor strategische samenwerking om de samenleving toegankelijker te maken.

Ongehinderd is een maatschappelijk gedreven onderneming die zich inzet voor een toegankelijker Nederland. Ongehinderd heeft een app en website waarmee mensen met een lichamelijke beperking altijd en overal inzicht krijgen in de toegankelijkheid van publieke locaties. Door een keuringsteam worden locaties getoetst in opdracht van gemeenten en bedrijven. De informatie is in de gratis app en op de website te vinden, waar inmiddels tienduizenden gebruikers beoordelingen plaatsen. Dit is op zich een veelbelovende app, maar wordt nu gevuld door de (subjectieve) input van gebruikers en vrijwilligers. Het gesprek dat Zet voert gaat over het vullen en of toetsen van de informatie door deskundige en onafhankelijke professionals. Vooralsnog willen we de resultaten van een mogelijke samenwerking tussen Zet en Ongehinderd afwachten voordat we voorstellen doen om ook in Breda met Ongehinderd te gaan werken.

Kosten

Voor het schouwen van 25 digitale informatiedragers en het opstellen van (algemene) aanbevelingen wordt € 15.000 begroot.

Voor een eventuele samenwerking en uitrol van de app van Ongehinderd wordt nu een p.m. post opgenomen.

6. Mobiliteit, verkeer en vervoer

De regio West- Brabant (RWB) heeft binnen de cluster Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV) aandacht voor de kwaliteit van het deeltaxi vervoer. Inmiddels is een overleg geïnitieerd waarin de aard van de klachten die KCV over de deeltaxi krijgt met een vertegenwoordiging van de doelgroep (BCG en anderen) wordt besproken. Doel is het formuleren van aanbevelingen voor de vervoerders, teneinde de kwaliteit te verhogen.

Uit vrij recent lokaal onderzoek³ is gebleken dat een groot deel van de geïndiceerde deeltaxi gebruikers ook alternatieven heeft voor de vervoersbehoefte. Een van de alternatieven is het reguliere openbaar vervoer (OV), dat de afgelopen jaren belangrijke verbeteringen heeft doorgemaakt. Zo zijn inmiddels alle Bredase bushaltes aangepast voor rolstoelgebruik en gebruik door visueel beperkten en zijn in aansluiting daarop alle bussen van Arriva ook goed toegankelijk voor mensen die afhankelijk zijn van een rollator of (elektrische) rolstoel. Een groot aantal buschauffeurs heeft een training gehad waarin niet alleen aandacht was voor de fysieke toegankelijkheid, maar ook voor de bejegening van mensen met een beperking. Voor veel mensen die nu gebruik maken van (geïndiceerd) deeltaxivervoer, of hier binnenkort een aanvraag voor zouden gaan doen, is het reguliere OV een goed alternatief.

Echter: dit sluit niet aan bij hun beleving. Men is er mentaal niet (meer) aan toe. Het in 2016 uitgevoerde pilotproject 'Bredase Buurten in de Bus' heeft met name aandacht voor deze 'mentale toegankelijkheid'. We zullen dit in de projectperiode dan ook vaker en intensiever gaan inzetten.

We gaan een 'mentaal vangnet' voor OV gebruik inrichten. Hiermee bedoelen we een (laagdrempelig, eenvoudig toegankelijk) systeem dat de 'huiverige' OV gebruiker kan gebruiken voor het plannen van een OV reis en waar ze op kunnen terugvallen, mochten er toch situaties ontstaan waar men zelf geen raad mee weet. Dat betekent onder andere het werven en opleiden van 'mobiliteitsconsulenten' en (wijkgebonden) OV reishulpverleners.

In relatie tot toerisme en recreatie onderzoekt het Platform samen met partners zoals de NHTV, toeristisch aantrekkelijk vervoer voor mensen met een beperking, zoals riksja's, elektrische fietsen en tandems.

4 Onderzoek 'Mentaal vangnet openbaar vervoer' BCG 2015

Toeristen met een beperking uit andere Nederlandse gemeenten kunnen ook in Breda al gebruik maken van de deeltaxi. Met KCV is in beginsel overeengekomen dat ook buitenlandse toeristen met een beperking tegen het reguliere OV tarief gebruik kunnen maken van de deeltaxi.

Kosten

Voor bovenstaande ramen we een bedrag van € 55.000. Dit is inclusief projectmatige inzet van de partners, het werven en opleiden van vrijwilligers en ondersteuning door derden (Zet, Reizigers overleg Brabant). Binnen dit budget kan het project Bredase Buurten in de Bus zes keer uitgevoerd worden. Financiering van dit onderdeel kan in het geheel door RWB/KCV gedragen worden. Hiervoor zal een subsidieverzoek ingediend worden.

Onder dit thema is het goed om aandacht te besteden aan een speciale groep: sporters met een beperking die niet zelf de mogelijkheid hebben om met al hun materialen (bijvoorbeeld wheelers, handbikes en elektrische sportrolstoelen) naar trainingen en wedstrijden te reizen. De projectpartners ondersteunen van harte het idee om een 'city challenge' te organiseren. Hierbij kunnen vernieuwende ideeën voor de oplossing van dit vraagstuk worden voorgesteld.

7. Activiteiten en evenementen

Een groot aantal activiteiten in Breda zijn toegankelijk voor mensen met een (fysieke) beperking. Al te vaak zijn dit aparte activiteiten speciaal gericht op deze doelgroep. Wij streven een 'inclusieve' samenleving na, dus ook dat meer activiteiten toegankelijk moeten zijn voor mensen met diverse mogelijkheden. Dus hanteren we het adagium 'samen waar het kan'. Veel sportverenigingen laten het voorbeeld zien: inmiddels hebben zo'n 45 Bredase sportverenigingen een aanbod voor sporters met een beperking, chronisch zieken en/of voor ouderen. In het binnenkort aan de raad aan te bieden beleidskader sport is hier ook nadrukkelijk aandacht voor. Voor andere activiteiten in de wijken en dorpen kunnen we aandacht voor inclusie vergroten via de 'Breda doet, samen verder' tafels en de 'wijkplatforms'. Bij dat laatste krijgen de sociaal wijkmanagers nadrukkelijk een rol. Zij kunnen activiteitsaanbieders aansporen om de activiteiten waar mogelijk inclusief te maken. Met betrekking tot evenementen is inmiddels een eerste stap gezet door de organisatie Bredase Evenementen Ondersteuning (BEO), die samen met BCG en Zet een bewustwordingscampagne heeft opgezet gericht op het toegankelijk maken van evenementen die in Breda georganiseerd worden. Ook in het nieuwe evenementenbeleid zal hiervoor aandacht zijn.

Kosten

Vooralsnog PM, want uit reguliere budgetten.

8. Week van de Toegankelijkheid

Landelijk wordt van 2 tot en met 7 oktober de 18e 'Week van de Toegankelijkheid' georganiseerd. Vorig jaar zijn tijdens deze week in Breda enkele activiteiten georganiseerd. In 2017 willen we in die week een start maken met aandacht voor een toegankelijke samenleving voor mensen met een verstandelijke beperking, lichte psychiatrische klachten, beginnend dementerenden en laag geletterden. We zullen, analoog aan het startsymposium van afgelopen december, in die week ook een kick-off organiseren. Daaraan koppelen we gedurende meerdere weken de tentoonstelling PS LetMeBe van Prisma. Deze fototentoonstelling verbeeldt de rechten van de mens in een serie zwartwit foto's waar mensen met een verstandelijke beperking en mensen zonder beperking geportretteerd worden. De tentoonstelling kan haar plek vinden in de hal van het stadskantoor. Aan de tentoonstelling zal een scholenproject gekoppeld worden.

Voor de week van de toegankelijkheid in 2018 zijn nog geen concrete plannen.

Kosten

Voor de voorbereiding en het organiseren van het symposium en het scholenproject wordt

€ 10.000 voor 2017 begroot. Aan de tentoonstelling zijn geen kosten verbonden. Voor 2018 wordt een bedrag van € 7.500 begroot.

9. Awarenessdag

Het Platform wil rond de Internationale dag voor mensen met een beperking (3 december) een Awarenessdag organiseren. Hier zullen de tussentijdse resultaten van de hierboven genoemde acties aan een breed publiek gepresenteerd worden. Het is de bedoeling dat dit ook een netwerkmoment is waarbij koplopers uit de verschillende sectoren hun bevindingen delen en daarmee verder werken aan bewustwording bij een breed publiek. Gedurende de projectperiode zal bezien worden of deze dag herhaling verdient in 2018.

Kosten

Voor de voorbereiding en het organiseren van deze dag in 2017 wordt € 10.000 begroot. Voor 2018 wordt een bedrag van € 7.500 begroot.

10. Beleidsmatige inbedding en monitoring

Inmiddels zijn onderstaande afspraken gemaakt over beleidsmatige inbedding van de verschillende acties en activiteiten. Het schouwen van de openbare ruimte zal beleidsmatig ingebed worden in het programma 'Wonen met gemak'. Dat geldt tevens voor de aandacht voor mobiliteit, verkeer en vervoer. Ook is afgesproken dat ervaringsdeskundigen bij aanvang van de volgende pilot Omgevingswet (Prinsenbeek) nadrukkelijk betrokken zullen worden. Voor toegankelijkheid van evenementen zal aandacht zijn in het nieuw op te stellen evenementenbeleid en in het nieuwe beleidskader Sport is aandacht voor sporters met een beperking en toegankelijkheid van sportaccommodaties. De toegankelijkheid van (wijk) activiteiten zal bij de Thematafels en de Wijkplatforms aan de orde komen.

Met betrekking tot monitoring onderzoeken we de mogelijkheid om het instrument Maatschappelijk Rendement in te zetten; op een participatieve manier wordt de maatschappelijke impact van bovengenoemde activiteiten gemeten. In 6 stappen worden gewenste impact, eventueel tussentijdse impact en gerealiseerde impact onderzocht. Dit leidt tot een advies over mogelijke vervolgstappen en activiteiten.

Kosten

Voor ondersteuning bij de monitoring wordt € 10.000 begroot.

11. Werkzaamheden Platform

Het platform zal de volgende werkzaamheden op zich nemen:

- Coördinatie van de schouwen;
- Coördinatie van het informatiepunt voor ondernemers en instellingen;
- Coördinatie van externe trainingen en cursussen;
- Coördinatie van toegankelijkheid van informatie;
- Samen met BCG, BEO en ZET toegankelijker maken van Bredase evenementen;
- Uitdragen van kennis onder andere via de website, social media en een digitale nieuwsbrief;
- Organiseren van een 'Awarenessdag' rond 3 december;
- Mobiliseren van lokale ondernemers in de sector recreatie/toerisme, in de binnenstad en vanuit samenwerkingsverbanden zoals met de stichting Maatschappelijk Betrokken Ondernemers Breda en met Stappen en Shoppen;
- Het werven en inzetten van ambassadeurs;
- Coördineren overige 'toegankelijkheidsacties' in sector recreatie/toerisme, in binnenstad en in Natuurgebieden, zoals Baroniepoorten (in samenwerking met Staatsbosbeheer, Landstad de Baronie en provincie Noord-Brabant).

Kosten

Voor deze werkzaamheden wordt gedurende de projectperiode € 20.000 begroot. Dit is met name bedoeld voor bijkomende kosten ten behoeve van de activiteiten. De ureninzet is op vrijwillige basis.

12. Werkzaamheden BCG

Het BCG verricht in de projectperiode de volgende werkzaamheden:

- Inhoudelijke ondersteuning werkgroep Toegankelijkheid (ervaringsdeskundigen);
- Opstellen werkplanning en inzet ervaringsdeskundigheid bij schouwen;
- Inhoudelijke betrokkenheid bij uitrol Omgevingswet;
- Het mede opstellen van een vraagbaakfunctie en de uitvoering van de back office van het informatiepunt voor ondernemers en instellingen;
- Secretariaat en beheer van het toegankelijkheidsfonds;
- Toetsing toegankelijkheid van evenementen;
- (mede) organiseren van diverse activiteiten (onder andere symposium) in de week van de toegankelijkheid;
- 'Waakhondfunctie' en beoordelen van grote infrastructurele voorzieningen;
- Werven, opleiden en begeleiden van vrijwilligers;
- Penvoerder⁴ namens de projectpartners.

Kosten

De kosten van de werkzaamheden van het BCG maken integraal onderdeel uit van de kostprijs van bovenstaande producten. Voor enkele aanvullende werkzaamheden wordt een bedrag van € 10.000 geraamd.

⁵ Dit betekent ook dat BCG namens de projectpartners verantwoording aflegt over de inzet van de middelen (inclusief accountantsverklaring).

Communicatie

Rode draad in de voorgestelde acties is bewustwording voor het onderwerp 'toegankelijke samenleving'. In december jongstleden is met het startsymposium een start gemaakt van deze bewustwordingscampagne. De deelnemers aan dit symposium hebben waardevolle input gegeven voor deze lokale agenda. Verschillende van de deelnemers zijn bij de voorbereiding van dit stuk betrokken en/of geconsulteerd. Met name de bijdrage van ervaringsdeskundigen en beleidsmakers is zeer waardevol gebleken. We willen deze energie vasthouden en gebruiken voor het verdere communicatietraject. Ieder van deze betrokkenen kan een rol spelen in verdere bewustwording. Het plan dat nu is opgesteld zal dan ook aan hen worden toegezonden en op een aparte bijeenkomst zullen de activiteiten worden toegelicht. Wanneer het college kan instemmen met deze lokale agenda wordt voorgesteld een gezamenlijk (kernpartners en gemeente) persbericht te verspreiden en de pers tijdens een briefing te informeren.

In 2017 en 2018 zullen er diverse aangewezen momenten zijn om te communiceren over onderdelen en acties van deze agenda. Dat is vooral de week van de toegankelijkheid in oktober en de tentoonstelling die dan plaats gaat vinden. Ook de 'Awarenessdag' in december biedt mogelijkheden om de eerste resultaten van de uitvoering van de agenda te communiceren.

Door het Platform zal periodiek aandacht worden geschonken in de digitale nieuwsbrief die zij uitgeven en ook op de websites en social media van de partners zullen regelmatig updates worden geplaatst. De ambassadeurs die vanuit het Platform worden geworven zullen de boodschap ook in hun on- en offline netwerken verspreiden. Ten slotte kan de voortgang ook binnen de communicatie van Breda Doet (Inclusietafel) wordt gevolgd.

Begroting

Hieronder een overzicht van de kosten per actiepunt. De bedragen zijn gebaseerd op input van de betrokken organisaties.

Voor de bekostiging van actiepunt 6. Mobiliteit, verkeer en vervoer, wordt verzocht een subsidieaanvraag bij Regio West-Brabant in te dienen.

De kosten voor actiepunt 7. Activiteiten en evenementen kunnen vooralsnog uit reguliere budgetten gedekt worden.

	Onderdeel	Bedrag
1	Schouwen gebouwen en openbare ruimte	100.000
2	Toegankelijkheidsfonds	200.000
3	Informatiepunt voor ondernemers	25.000
4	Trainingen	25.000
5	Toegankelijkheid van informatie	15.000
6	Mobiliteit, verkeer en vervoer	0
7	Activiteiten en evenementen	0
8	Week van de toegankelijkheid 2017 en 2018	17.500
9	Awarenessdag 2017 en 2018	17.500
10	Beleidsmatige inbedding en monitoring	10.000
11	Werkzaamheden Platform	20.000
12	Werkzaamheden BCG	10.000
	Totaal	440.000

Naast bovenstaande wordt voorgesteld vanaf heden bij voorstellen tot investeringen in openbare infrastructuur en (functionele aanpassingen aan) gemeentelijk vastgoed de kosten van investeringen voor toegankelijkheid inzichtelijk te maken.

